

Tezy do wystąpienia Przewodniczącego Komisji Rolnictwa Parlamentu Europejskiego Czesława Siekierskiego na konferencji naukowej pt. „Hodowla Ro lin jako podstawa wy wienia rosn cej liczby ludno ci wiata” – 11 kwietnia, Lubo k/Poznania

Chciałbym skierować do Państwa kilka swoich ogólnych przemyśleń związanych głównie z naszą obecnością w Unii, integracją naszego rolnictwa, funkcjonowaniem jednolitego rynku, aktualną sytuacją w rolnictwie oraz wyzwaniami, jakie czekają nas w kontekście konieczności zapewnienia bezpieczeństwa żywnościowego i roli jaką ma tutaj do odegrania hodowla roślin.

Jesteśmy już 14 lat członkiem Unii Europejskiej co jest związane z funkcjonowaniem na jednolitym rynku, który przynosi korzyści wszystkim i jest największym osiągnięciem UE, bazującym na czterech swobodach, tj. wolnym przepływie: osób, towarów, usług i kapitału.

Podstawą integracji rolnej w Europie jest od ponad 50 lat Wspólna Polityka Rolna (WPR), będąca jedną z najstarszych i najważniejszych polityk wspólnotowych. WPR zapewniła likwidację w Europie powojennej biedy i głodu. Wielki wzrost produkcji, poprawa jej jakości są związane z postępowaniem technologicznym, pracami hodowlanymi, najszerzej mówiąc udoskonalonym systemem gospodarowania opartym o nowe osiągnięcia nauki, co obecnie ładnie się nazywa inteligentnym rozwojem opartym na wiedzy i innowacjach. Jednocześnie to wszystko można również przypisać działalności Państwa organizacji, osób ją tworzących i z nią związanych.

WPR ulegała systematycznym, ewolucyjnym przemianom, dopasowując swoje działania do różnych wyzwań. Swoje osiągnięcia zawsze wiązała z postępowaniem biologicznym i technologicznym dzięki czemu osiągnano w rolnictwie europejskim istotny wzrost plonów a także znaczącą poprawę w obszarze jakości i standardów produkcyjnych.

Próba pewnej instytucjonalizacji działań Unii na rzecz większego wykorzystania innowacji, edukacji i wiedzy na rzecz postępu była Strategia Lizbońska, jednak brak konkretnych działań i instrumentów wsparcia dla jej realizacji nie pozwoliły na osiągnięcie oczekiwanych rezultatów. Można nawet powiedzieć, że w tym czasie wiele regionów i państw świata – jak np. USA, Japonia czy Korea, znacznie nas wyprzedziły w wykorzystaniu osiągnięć nauki na rzecz rozwoju.

Istotne wsparcie dla procesu badań naukowych, kreowania nowych osiągnięć dał 7. Program Ramowy oraz obecnie obowiązujący Horyzont 2020. Zakłada się także wysoki wzrost wydatków UE na badania naukowe w kolejnym okresie finansowym po 2020 r. Należy pamiętać, że ogromne środki na badania i rozwój przeznaczają również różne firmy hodowlane, chemiczne, nasienne itd. Wiele działań podejmowane jest także przez władze na szczeblu krajowym. Większość państw UE posiada bogatą tradycję i dorobek w tym zakresie. Dotyczy to także polskiego systemu nasiennictwa i naszej hodowli. Należy to wykorzystać w kreowaniu rozwoju całego sektora rolnictwa w Europie.

Bez dobrej jakości materiału reprodukcyjnego nie można mówić o właściwym postępie i rozwoju produkcji rolnej tak ważnej dla wyżywienia ludzkości. Jest to szczególnie ważne, jeśli

wziąć pod uwagę fakt dynamicznie rosnącej liczby ludności świata, a co za tym idzie zwiększającego się zapotrzebowania na żywność.

Światowe, a w szczególności europejskie nasiennictwo jest żywotnie zainteresowane uporządkowaniem ustawodawstwa dotyczącego m.in. organizmów genetycznie modyfikowanych czy tzw. nowych praktyk hodowlanych. Zwłaszcza te ostatnie rozwinęły się gwałtownie w ostatnich latach, umożliwiając hodowcom roślin wprowadzenie nowych cech lub modyfikację już istniejących, w odniesieniu do kluczowych upraw. Zdaniem ekspertów techniki te mają znaczny potencjał, ponieważ pociągają za sobą postęp techniczny, oszczędności ekonomiczne i poprawę charakterystyki upraw.

Potrzeba tutaj mądrego kompromisu, który z jednej strony brałby pod uwagę obawy społeczeństwa przed żywnością genetycznie modyfikowaną, a z drugiej gwarantował harmonijny i niezakłócony handel i użytkowanie nasion. Dopóki nie zostanie przedstawiona jasna regulacja, komercyjne stosowanie i sprzedaż nowatorskich produktów w UE jest utrudniona. Podsumowując, UE potrzebuje szerokiej refleksji nad innowacjami w sektorze nasion. UE musi wspierać rozwój nowych technik hodowlanych, które i tak będą stosowane poza Europą.

Jak do tej pory przejrzystość przepisów dotyczących innowacji w hodowli roślin jest ograniczona do niewielkiej liczby krajów. Podczas gdy niektóre kraje nie doświadczyły wyzwań związanych z ramami regulacyjnymi (np. Kanada i Stany Zjednoczone), inni wielcy eksporterzy produktów rolnych dokonali w odpowiednim czasie przeglądu i aktualizacji swojego ustawodawstwa w celu zapewnienia przejrzystości przepisów (np. Argentyna, Chile, Australia i Nowa Zelandia). Unia Europejska musi podążyć tym śladem jeśli chce utrzymać swoją pozycję na światowym rynku rolno-żywnościowym.

Korzystając z okazji chciałbym zaprosić Państwa przedstawiciela na wysłuchanie publiczne w sprawie nowych praktyk hodowlanych, organizowane przez Komisję Rolnictwa i Rozwoju Wsi, której przewodniczę, w dn. 17 maja w Parlamencie Europejskim w Brukseli. Biorąc pod uwagę renomę zaproszonych ekspertów jestem pewien, że będzie to bardzo ciekawe i inspirujące spotkanie, które pozwoli szerzej przedyskutować wspomniane przeze mnie wyzwania stojące przed europejskim sektorem hodowli roślin.

Konkludując chciałbym przekazać Państwu gratulacje i podziękowania za Państwa osiągnięcia, które służą rolnictwu, a zatem też konsumentom, czyli nam wszystkim, zapewnić, że Wspólna Polityka Rolna będzie wspierała wspomniane przeze mnie działania innowacyjne i większe wykorzystanie nauki. Wiedza i postęp dają najszybszy rozwój i jest to rozwój, który służy środowisku i ludzkości.

Czesław Siekierski